

Nové Bratrské Listy

Alwel Alpo
stol Gejisse
Krysta, Krze
wili Basi, po
wian, wliż
gest w Krystu
Gejissi/
2 "Cymsted-
wi milému sy
nu", "Mikost

miłosrdenstwj, a pokog, od Boha Occa, a
Krysta Gejisse Pána nasseho.

z "Dity činim Bohu, "gemuž "sloužim" ta
to y předkové w svědomí "čistém" z toho je
"mám na te vstavení na paměť na každých
modlitbách we dne y w noy:

"Kristus umřel i ožil, sponimage "na své
ply aby nad živými naplínem."

i mrtvými panoval" na tu woju, kterz, w
tobě gest "bez pokrystwj/ kteráž "byla ney-
praw w Bábě své Loidě/ a w matce své

1. ročník 1999 číslo 2.

o "Pro kterážto přičinu, "napomínám

obsah

2 Editorial

3 Biblická úvaha

4 Na aktuální téma

Ospravedlnění a posvěcení v jednotě bratrské

7 Ráj srdce

Pověst o ptákově, Malá kniha, Záměna, Dimenze

9 Ekumena

Guy Bedouella - rozhovor

11 Dějiny

"Kněz jedovatej" a bratři ústečtí

13 Kultura

Hudba v jednotě bratrské, Duchovní rozměr písniček Jaromíra Nohavici

16 Čtenáři čtou... a píší

Pane spoj nás svou láskou, Je zcela běžné..., Svoboda

18 Zprávy ze světové UF

Indie, Tanzánie, Hesla JB, Křesťanské centrum v Ochránově, Světová JB má první ženu ve funkci biskupa, Nicaragua

20 Naše provincie

Synod? - definitivní potvrzení rozchodu, Světový den modliteb žen v Tanvaldě, Potštejn, Tumov, Prof. Libuše Římková, Pozvání do Rovenska, Víkendové setkání dorostu JB, Ze společnosti Veritas

Nové Bratrské Listy

Neprodejně!

Tento církevní časopis pro potřebu svých členů a přátel vydává sbor Jednoty bratrské, Hálkova 5, 120 00 Praha 2, tel.: 02/ 24 94 18 70 (nebo: 02/ 96 20 20 33 - jen kancelář). E-mailová adresa je: UF.PRAGA@netforce.cz.

Registrováno pod značkou MHMP - 7/99.

editorial

Milí čtenáři,

dostáváte do rukou druhé číslo našeho časopisu. Opravdu nás těší, že na prvé číslo byla celá řada přejných ohlasů. A jsme vděční i za ty kritické poznámky. Bereme je do úvahy a pokusíme se uskutečnit to, co je v našich možnostech. I nadále Vás však vybízíme k aktivní spolupráci. Jistě je naším společným přáním, aby Nové Bratrské Listy dobře sloužily co nejširší čtenářské obci.

Máme za sebou Mimořádný synod. Účastnili jsme se jej s malou nadějí, že budou vzaty vážně příčiny současného rozjitření a že bude podstoupen alespoň pokus o konstruktivní řešení. Nejen že se tak nestalo, nebyl přijat ani náš návrh, podle kterého by se sbory, které se tak rozhodly nebo rozhodnou, mohly připojit k Evropské kontinentální provincii Jednoty bratrské. Toto řešení mohlo být z daných možností nejméně bolestivé a bez dalších konfliktů. Mimořádný synod tak v podstatě nic nevyřešil, pouze odsunul a zkomplikoval další jednání. A synod navíc ještě přesněji odhalil hloubku rozporů a přilil olej do ohně.

I když nás tyto záležitosti velmi zaměstnávají, přece se jimi nechceme nechat pohltnout. Nechceme ztratit ze zřetel, že i jako malá částka Kristova těla, církve, máme svůj podíl na veliké naději, kterou zprostředkovává Ježíšovo vzkříšení - ale máme svůj podíl i na poslání, které bylo církvi svěřeno. Budme tedy svědky o Kristu, o jeho kříži, ale také o prázdném hrobu.

Bohumil Kejř

BIBLICKÁ ÚVAHA

Potom zazpívali chvalozpěv a vyšli na Olivovou horu. (Mt 26:30)

O Pánu Ježíši čteme v evangeliích, že kázal, učil, uzdravoval, že se modlil a že také zpíval. Chceme věnovat pozornost tomu, v jaké situaci zpíval a co zpíval.

Zpěv rovněž jako modlitba je určitým barometrem našeho duchovního života i života celého sboru. V dějinách církve jsou jasné důkazy. Když v 18. století nastalo v Ochranově duchovní probuzení, ze všech stran se ozýval zpěv. Zpívalo se doma, v práci, ve sboru i na poli a vznikalo množství nových duchovních písní. Skládal je nejen sám hrabě Zinzendorf, ale i jeho manželka, jeho děti, ale i starší sboru, řemeslníci a dokonce i služka. Dokladem toho, jak se v Ochranově zpívalo, je i dnešní zpěvník, který má přes 1.000 písní. Kde utichá zpěv a kde nevznikají nové písně, tam je s duchovním životem něco v nepořádku.

Chceme zde zdůraznit, že i Pán Ježíš zpíval. V jaké situaci? Byla to zvláštní chvíle. Seděl totiž naposledy se svými učedníky u velikonoční večeře a chystal se na smrt. Věděl jasně, že jej jeden z kruhu jeho učedníků zradí, druhý zapře s přísahou a že jej všichni ostatní v těžké hodině opustí. Pán Ježíš to vše předpovídal. Dovedeme pochopit, co se asi dalo v srdci Pána Ježíše. Zrada Jidáše, zapření Petrovo, všemi opuštěn zůstane v utrpení sám a půjde vstříc smrti na kříži.

Co bychom asi dělali v takové chvíli my, kdybychom věděli jako Pán Ježíš, co nás čeká? Nerostla by

v našem srdci hořkost, zloba, možná i touha po odplatě našim zrádcům?

Ale Ježíš zpívá. Jistě, byla to součást velikonoční liturgie, ale přesto; Ježíš jde vstříc zradě, utrpení a smrti a zpívá. Není to veliké svědectví o tom, kdo je našim Pánem? Našli bychom jiného v tomto světě, kdo by bez zloby a hněvu, bez nenávisti a touhy po pomstě šel vstříc zradě a kříži a při tom si zpíval? Pán Ježíš nejenom učil: Milujte nepřátele své a modlete se za ty, kteří vás pronásledují - ale on to také žil. Vždyť se modlil za ty, kteří ho přibíjeli na kříž. Proto uměl i zpívat, když šel vstříc smrti.

Povšimněme si však toho, co zpívá: "Zazpívali chvalozpěv". Když šli v minulé válce Židé na smrt, do plynu, a někdo se odhodlal ke zpěvu, byl to zpěv plný smutku a žalu, až se svíralo srdce. Ale zde je napsáno, že Pán Ježíš zpíval s učedníky chvalozpěv.

My také zpíváme chvály Bohu, když spolu s ostatními sedíme uprostřed sboru nebo při slavnosti, nebo doma při narozeninách, když je nám dobře, když nás nic nesvírá a nebolí. Ale jít s chvalozpěvem vstříc zradě, nepřátelství, osamocení a kříži? Uměli bychom v takové chvíli Pána Boha chválit?

Můžeme vidět, že skuteční učedníci Kristovi, kteří mu oddali svůj život, dostávají také sílu k chvalozpěvu i v těžkých chvílích života. Pohledme do knihy skutků, kde se píše o apoštolu Pavlovi a jeho pomocníkovi Silovi. Pro kázání evangelia byli ve městě Filipis zatčeni, zbičovani do krve, uvězněni v nejhlubší vězení a ještě sevření kládou. A tam, plní ran

a bolestí, zpívají o púlnoci chvalo-
zpěvy, takže je slyšeli i ostatní
vězňové. To byl projev hluboké a živé
víry v Krista.

A jak bychom nevzpomněli z na-
ších českých dějin M. J. Husa. Když
jej spoutali a přivázali ke kúlu na
hranici a když už oheň začal hořet,
Mistr Jan zpíval písně tak dlouho,
dokud jej plameny neumlčely.

Náš život, jak jej žijeme v těchto
časech, jistě není cestou rájem, kde
by nás nic nebolelo, netrápilo, kde
by nepřicházely starosti a někdy
neřešitelné situace. Mnoho utrpení
je mezi námi lidmi a někdy neseme
těžká břemena. Jak se s tím máme
vypořádat? Jak se k tomu posta-
víme?

Jistě, můžeme si naříkat, můžeme
se trápit, zatvrdit své srdce a
dokonce to cítit jako nespravedlnost
vůči své osobě.

Nebo - v živé víře v Krista a jeho
vítězství se Boží vůli poddáme, přij-

meme břemeno a tíse je neseme
odevzdání do Božích rukou. Vzpome-
něme na Joba. Což to nebyla tvrdá
zkouška, když nejprve ztratil všechno
své jmění, pak všechny své děti a
nakonec přijde o zdraví. Může být
ještě těžší zkouška v životě? A co k
tomu řekne Job: Pán Bůh dal, Pán
Bůh vzal, buď požehnané jeho
jméno!

Pán Ježíš zpíval píseň chval a šel
přitom vstříc smrti. On věděl, že po
ponížení, utrpení a smrti přijde
vzkříšení a oslavení.

Ale to víme také i my, kteří jsme
založili svůj život na Ježíši Kristu.
Proto se učíme od našeho Pána i v
těžkých situacích Boha chválit, jak
nám to předzpívali černoši ve svém
spirituálu: Nobody knows... Ta píseň
končí: Někdy jsem úplně na dně...
ale závěr zní: Glory, Haleluja. Což
znamená: Sláva, chvalte Hospodina!

Jindřich Halama st.

NA AKTUÁLNÍ TÉMA...

Ospravedlnění a posvěcení v obnovené Jednotě bratrské

J. Halama, Jr.

Co je vlastně ospravedlnění a posvěcení, jak se v křesťanském životě projevují,
jaký je jejich vzájemný vztah? To jsou otázky, na něž každé křesťanské
společenství musí nějak odpovídat a svou odpověď zároveň dává najevo, jak
chápe samo sebe v rámci křesťanské církve. V obnovené Jednotě najdeme tyto
otázky a odpovědi především v prvních generacích, v době, kdy se společenství
utvářelo a hledalo sebepochopení v rozhovoru hlavně s německým luterstvím a
se vznikajícím metodismem v Anglii. Hlavním a určujícím pramenem, který nám
tyto odpovědi Bratři zprostředkuje, jsou ovšem spisy N. L. Zinzendorfa. Pokusme
se tedy prozkoumat, jaké odpovědi najdeme v jeho díle.

Pro Zinzendorfa je počátkem každého duchovního života odpuštění hříchů.
To je jediná a dostatečná podmínka k tomu, aby se člověk stal dítětem Božím.
Zinzendorf chápe odpuštění hříchů jako skutečnost, vytvořenou vykupitelským

dílem Kristovým, která je připravena pro celý lidský rod. Proto jsou u Zinzendorfa mnohem častější pojmy *vykoupení* nebo *odpuštění hříchů* než *ospravedlnění*. Jde však stále o totéž. Můžeme říci, že užívá-li apoštol Pavel termín *ospravedlnění* ve smyslu *odpuštění*,² Zinzendorf a po něm další teologové Jednoty postupují přesně obráceně.

Ospravedlnění je ve svém objektivním smyslu, píše Zinzendorf, vykoupením ze hřichu, tedy výsledkem Božího činu. Je důsledkem jeho lásky, v níž nás vyvolil a daroval nám spravedlnost skrze zásluhy Kristovy. To je objektivně existující, hotová a platná skutečnost, ať o ní třeba sami nevíme³

Subjektivně zakoušíme ospravedlnění v tom, že poznáváme lásku a utrpení ukřižovaného Krista a dosahujeme tak ujistění o svém ospravedlnění. Toto ujistění je připraveno pro každého, kdo činí pokání.

Svědectví Písem, které tu Zinzendorf připomíná, je 1 K 6,11: "*ale obmytí jste, ale posvěcení jste, ale ospravedlnění jste ve jménu Pána Jezukrista*" a 1 K 1,30: "*Kristus Ježíš učiněn jest nám moudrost od Boha, i spravedlnost, i posvěcení, i vykoupení*". Tyto texty dokazují, míní Zinzendorf, že ospravedlnění není něco, co by se mělo uskutečnit, nebo co se teprve stane, nýbrž je to dokonáný skutek. Je uskutečněno, jednou provždy, Kristovou smrtí na kříži.

V učení o ospravedlnění se Zinzendorf zásadně shodoval s učением Lutherovým a opakovaně se proto dostával do konfliktu jak s pietisty, tak s mysticky orientovanými skupinami.⁴

Kdokoli pak přijal *odpuštění hříchů* skrze oběť a krev Ježíšovu, je nazván svatým, tedy posvěcen.⁵ Posvěcení je vnímáno jako "*ospravedlnění v akci*", jako něco, co je nám dáno současně s ujistěním o ospravedlnění, co se od něj nedá oddělit. A stejně jako ospravedlnění, i posvěcení má dvojí stránku. Objektivní, tedy svatost přijatou bez jakékoli zásluhy, bez zvláštního úsilí a plnění podmínek. Objektivně se nám posvěcení dostává skrze smíření a přivlastňujeme si je přijetím milosti Kristovy.

S tím je však neododdělitelně spojena subjektivní stránka, poslušnost vůči této milosti, pravidlům a povaze nového života v Kristu.⁶ Když jsme přijali milost Kristovu, musíme nutně v posvěcení růst: "*Cesta k posvěcení je pro přirozeného člověka uzavřena. Pán Ježíš je dveřmi, ospravedlnění je zámek a ujistění o něm je klíčem.*"⁷

A přece, o růstu v milosti můžeme mluvit jenom s velkou opatrností a určitým omezením. Naše ospravedlnění a posvěcení je uskutečněno v jediné chvíli, jediným činem a je dokonalé. Není ani potřebné ani možné k tomu cokoli přidávat. Proto, mluvíme-li o růstu v milosti, nesmí to být ve smyslu doplňování či vylepšování našeho posvěcení. To je úplně a dokonalé v okamžiku, kdy je dáno.⁸

V tomto bodě však máme s Zinzendorfovou teologií určitou obtíž. Ve svých mladších letech Zinzendorf pevně zastává, že naše posvěcení je dokonalé až do té míry, že v srdci křesťana nemůže být hřích. Posvěcení je proces pouze

M. L. Zinzendorf

pozitivní, opravdový růst v milosti, žádný zápas se zlem. Spasitel přece neopravuje naši padlou přirozenost postupně, jakýmsi mravním zdokonalováním, ale mění ji zcela a naráz. Pokud by v nás ještě byl hřích, znamenalo by to vnitřní rozpolcenost křesťanova srdce či vůle.⁹

Zinzendorfovo přesvědčení, že praví křesťané mohou spontánně žít plně v lásce svého Spasitele a ve stále užším společenství s ním, vedlo k závažnému podcenění skutečnosti hříchu. Způsobilo to vážné problémy a potíže v některých sborech Jednoty v takzvané "době třibení" (1743-1750).¹⁰ Ve svém zanícení pro spontánní lásku ke Spasiteli ("bratříček beránek", jak jej v té době nazýval) zavrhl vše, co by mohlo vést k zákonictví, ale s tím i leccos potřebného. Ze strany pietistů byl v této době obviněn z antinomiánství (neuznávání žádných řádů a pravidel), do určité míry oprávněně.

Když toto nešťastné období překonal, rozeznal a zdůraznil Zinzendorf i tu stránku našeho křesťanství, která spočívá v naději a zápasí s dosud neuskutečněným či nenaplněným. V učení o posvěcení to znamená, že je tu i negativní stránka, totiž zápas s hříchem, který i v ospravedlněném a posvěceném křesťanu kdesi stále číhá. Na jedné straně tak Zinzendorf stále drží (na rozdíl od Luthera), že křesťan, jako narozený z Boha, nemůže spáchat smrtelný hřích, na druhé straně však již ví, že nemůžeme nikdy oprávněně prohlásit, že jsme hřích přemohli.¹¹

To neznámá, že bychom měli opustit přesvědčení o ospravedlnění z pouhé milosti. Proti legalismu některých pietistů zdůrazňuje stále, že základem a mocí nového života v Kristu je vylučně milost, totiž milost v Kristově krvi.¹² Zinzendorf souhlasí s Lutherovým pohledem na statut křesťana jako *hříšnou svatost* či *posvěcenou hříšnost*. Tyto protiklady jsou v našem bytí neoddělitelně spojeny, i když patříme Kristu.¹³

Povahu našeho nového bytí se pokouší Zinzendorf vyjádřit pojmem *hříšnictví* (Sünderschaft). Je to postoj, v němž se pojí naše poznání milosti (Kreuzesfreudenthränen - slzy radosti z pozhnutí kříže) a stud nad uvědoměním si vlastní hříšnosti (Sünderscham). Jako křesťané stojíme věčně před tím, kdo nám dává nový život svou milostí, a přece zahanbeně, s vědomím, že si tuto milost nejen nezasloužíme, ale ani ji nedokážeme plně přijmout pro svou trvající hříšnost. To je ovšem pojetí, kterému se stavěli rozhodně na odpor jak moralističtí pietisté, spoléhající na odstranění hříchu z člověka zázračnou proměnou, kteří striktně odmítali nazývat se hříšníky, tak racionalisté, kteří spoléhali na nekonečnou zdokonalitelnost člověka vlastním úsilím.¹⁴ Zinzendorf však rozhodně odmítl jakoukoli možnost, že by člověk dosáhl dokonalosti nějakým úsilím. V tomto bodě se nemohl shodnout např. s Wesleyem.¹⁵

Poznámky:

¹ "Za Boží dítě mám člověka, který obdržel odpuštění hříchů; to je vlastní počátek všeho duchovního života." Theologische Bedenken, s. 72n., citováno u Beckera, s. 359.

² Viz heslo Ospravedlnění v Biblickém slovníku A. Novotného (z pera J. B. Součka).

³ "Utrpení Kristovo je naší vlastní ospravedlňující vírou, jeho věrnost, jeho přímluvy, jeho vydobyté právo nás učinily spravedlivými skrze milostivé vyuolení, dříve než byl založen svět." Bidingische Sammlung III, s. 841. Cit. Becker, s. 360n.

⁴ Píše o tom např. E. Beyreuther, *Theologia crucis. Zinzendorf und Luther*, in: Studien zur Theologie Zinzendorfs, s. 235-247.

⁵ A. G. Spangenberg, *Idea fidei fratrum*, § 150, s. 255.

⁶ Proto např. Plitt shrnuje Zinzendorfovo pojetí posvěcení pod titulem "Věra a poslušnost". Plitt I, s. 380nn.

⁷ *Büdingische Sammlung*, Sv. I, s. 158, cit. Plitt, I, s. 381.

⁸ Becker, s. 364.

⁹ "...nic nezavrhujeme více, než že by Kristus a hřích mohli přebývat společně v jednom srdci... a nerozpakujeme se říci, že věřící nemohou mít žádnou vůli ke hříchu." *Freiwillige Nachlese*, XIII, s. 1550, cit. Plitt I, s. 409.

¹⁰ Plitt II, s. 1-101.

¹¹ "Kdyby někdo mezi námi řekl, že je s hříchem hotov (in sensu perfectismu) a nepotřebuje již v tomto bodě nijak zápasit, myslili bychom si všichni, že ten člověk je blouznivec nebo pyšný blázen." Plitt II, s. 339.

¹² Plitt II, s. 342. Zinzendorfov postoj se v posledních letech života, přes některé rozdíly, přiblížil k Lutherovi. "Trvám na tom, že ten, kdo potřebuje k blaženému a věrnému bytí, k vědomí, že jsme ospravedlněni a posvěcení hříšníci, jiný argument, než že náš Stvořitel, Spasitel a Přítel za nás položil svůj život, ten je duchovním rozumem fanatik a z jeho celé záležitosti nemůže být nic než blouznivectví." *Jüngerhaus-Diarium 1757*, cit. Plitt III, s. 96.

¹³ Eberhard, s. 162n.

¹⁴ Eberhard, s. 155nn.

¹⁵ V latinském rozhovoru s Johnem Wesleyem 14. září 1741 Zinzendorf prohlásil: "Nerozpoznávám žádnou vlastní dokonalost v tomto životě... Kristus je jedinou naší dokonalostí. Ti, kteří následují vlastní dokonalost, popírají Krista... celá křesťanská dokonalost je víra v krev Kristovu." *Büdingische Sammlung* II, s. Cit. Beyreuther, s. 260. Básnický to je vyjádřeno v písni 273 v našem zpěvníku.

(dokončení v příštím čísle)

Bůh srdce

připravuje Miroslav Matouš

Pověst o ptákově

Při stvoření světa Bůh odlišil jednotlivé tvory zvláštnostmi. Ptáka obmyslil něčím, co ho nepotěšilo, totiž dvěma dlouhými výrůstky na zádech. Pták je pocítoval jako tíživá břemena. Později zjistil, že jimi může pohybovat. Nakonec se jimi naučil zacházet, že ho už tolik netížila, ale naopak nadnášela. Byla to křídla. Tak se pták naučil létat.

Tak to bylo podle staré čínské pověsti.

V životě nás často postihuje něco, co nás tíží. Co s tím? Připomeňme si slova Ježíšova. On zve ty, které něco trápí a tíží, aby šli k němu pro úlevu; aby v něm se jejich bolesti staly požehnáním.

Sám si pamatuji jednu událost. Ke spisovatelce Leontýně Mašíňové, člence

Jednoty bratrské, bydlící v Lázních Bělohradu, přišla její chorá přítelkyně a stěžovala si: "Proč to musilo potkat právě mne?" A moudrá spisovatelka, která sama zakoušela břímné bolesti, jí řekla: "Nemoc vás má dovést někam, kde jste ještě nebyla."

Malá kniha

Poznal jsem ho v poslední válce. Byl to veliký lékař, známý široko daleko za hranicemi Německa, starý muž. Jeho obličej byl zbrázděn jako pole. Všechno vědění a bolesti světa tam byly vepsány. Když jsem ho poznal, měl na sobě vojenskou helmu. Vypadalo to trochu komicky. Ale ve skutečnosti to nebylo

komické, naopak. Každou noc tenkrát řvaly sirény. A vždycky, když řvaly, stalo se někde něco strašného: domy hořely, lidé byli zaživa pohřbíváni... Lékař i my jsme používali stejného protiletectvého krytu. On jej však nepoužíval správně: Stál vždycky před ním, venku, helmu na hlavě. To nebylo dovoleno. Ale protože to byl známý muž, nikdo se neodvážil mu v tom bránit.

Proč nevcházela do krytu? Hlídal svoje knihy. Měl totiž nejkrásnější sbírku knih, jakou jsem kdy viděl. Mnoho, mnoho tisíc svazků to bylo a přihrádky plnily dva obrovské prostory jeho domu. Knihy byly kromě vlastní práce celým štěstím starého muže. Neboť od smrti své ženy byl na světě sám.

Potom přišel pumový nálet v únoru, při němž se celá krajina stala obrovským mořem plamenů. Také dům profesora již hořel jasným plamenem, když jsme vyšli ze sklepa. Řítil jsem se přes ulici, vběhl do domu, do knihovny... Knihy, myslel jsem, ty krásné knihy! Ale tam bylo sotva co dělat. Nesnesitelný žár a štipající kouř naplňovaly prostor. A jenom dvě přihrádky byly ještě nepoškozené. Vrhel jsem se tam, abych zachránil...

"Jen je nechte", slyšel jsem říkat pokojný hlas profesora. "To už se nevyplatí. Zachovat jich jen několik je horší, nežli všechno ztratit. Nechám si jen tuto zde." Ukázal na malou knihu ve své ruce. Byla to bible.

"Proč právě tu?" ptal jsem se užaslý.

Ukázal do moře plamenů. "Co stojí tam..." Potom se opravil: "Co stálo tam, to znám, to mám v hlavě. Ne všechno, ale mnohé. Toto zde..." ukázal na bibli, "toto zde ještě neznám. Ale snad by se to mělo znát." Vzal svou helmu a hodil ji do plamenů. "Ano, pravděpodobně by se to mělo znát."

Písma svatá nás učí nejlepší způsob jak žít, nejvznešenější způsob jak trpět a nejtěšnější způsob jak umírat.

John Flavel

Je-li v našem životě přítomen Bůh, získává náš život smysl. Všechno získává cenu a je plodné.

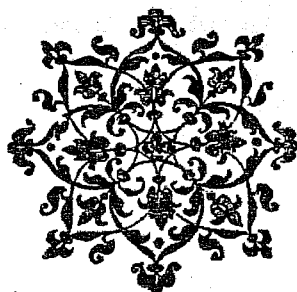
Matka Tereza z Kalkaty

Chceš-li žít, nenechávej si svůj život pro sebe.

Život musí dosahovat k jiným břehům a zavlažovat jiné země.

Michel Quoist

ZÁMĚNA

Pouze ten, kdo neví,
že je možno rozevřít Nebesa
špičkami prstů,
může si myslet,
že je možno
proniknout vesmír
příděmi kosmických lodí.

DIMENZE

Nepropadej malomyslnosti
při pomýšlení
na prostor v čase
nesmírně rozlehlý,
neboť probuzenému duchu
stane se přehlednou
a důvěrně známou
sama věčnost.

M. Matouš: Únik z Babylonu

Ve dnech 29.-31. října loňského roku proběhlo ve Vatikáně Římské symposium teologicko - historického výboru pro velké jubileum o inkvizici, při kterém se sešli znalci středověku, novověku i současnosti, aby společně studovali, byť jen v krátkém časovém úseku tři dnů, tuto specifickou církevní instituci, aby následně předložili byť neúplné výsledky svého bádání, k němuž přistoupili po oficiálním otevření archivů Kongregace svatého Oficia a Kongregace Indexu, k němuž došlo v lednu tohoto roku. Otevřením těchto archivů byla odstraněna poslední překážka, jež stála v cestě historickému bádání na poli inkvizice.

Tato iniciativa, slavnostně připomenutá studijním dnem, který uspořádala Accademia dei Lincei, poskytuje opětův důkaz, že se katolická církev neobává podrobit svou minulost úsudku historiků.

V následujících řádcích vám přinášíme rozhovor francouzského dominikána Guy BEDOUELLA, profesora církevních dějin na univerzitě ve švýcarském Fribourgu a člena Vědeckého výboru symposia.

Nestala se Inkvizice jako historická realita i předmětem mýtů a legend?

Oficiálně se Inkvizice zrodila v církvi roku 1231 a přetrvala až do počátku 19. století. Představuje tedy historickou realitu, kterou nelze obejít, již je však přece jen třeba odlišit od toho, co o ní říká historiografie Inkvizice. Jeden z těchto interpretačních proudů vznikl v 18. a 19. století, kdy byla tato instituce užívána jako symbol autoritářství a intolerance katolické církve. Stala se tak nástrojem popírání toho, čím církev byla a co chtěla činit v dané epoše. Odtud pochází ona "černá legenda", jejíž příklad poskytuje i filmové zpracování románu Umberta Eca Jméno ruže (1980). Tomu ovšem předcházely jiné legendy.

Myslíte na legendu o velkém inkvizitorovi v Bratřích Karamazových?

Tato legenda má jen málo společného s historickou realitou Inkvizice, tím více, že Dostojevský byl poznamenán svou slavjanofilskou a tedy i protizápadní a protikatolickou orientací. Ve svém románu staví do popředí zásadní otázku autority v církvi, a obviňuje inkvizitora, který zosobňuje církev z toho, že zrazuje Krista a staví se na jeho místo.

Neklade rovněž otázku svobody omýlu?

Dostojevský je přesvědčen, že Bůh nám tuto svobodu ponechává, ale neřeší otázku, která stojí před historiky: jaké prostředky mohla církev v oněch dobách užít k obraně víry a v zápase s omylem?

Bylo možné v té době mluvit o toleranci?

Pojetí tolerance vůči herezi v křesťanské společnosti oné doby nebylo přítomné. Dokonce ani v judaismu a islámu. Pojem tolerance v moderním slova smyslu se rodí v 16. století s Erasmem Rotterdamským. V jeho díle se sledáváme s jednou z prvních a velmi britkých kritik Inkvizice: dospěl k názoru, že třinácté století přineslo v církvi přílišnou přísnost, rodící se z jejího institucionálního a právního chápání v do sebe uzavřeném křesťanstvu.

To se týká struktury středověké společnosti?

Jistě. V oné době neexistovala žádná myšlenka oddělení politiky od náboženství. Základní strukturou společnosti byla jednota víry a vladaři byli jejími obránci. Protože má "církev v osklivosti krev", obrací se v této věci na vladaře jak pokud jde o torturu, tak i co do výkonu trestů. To jsou jistě koncepce, jež

jsou dnes pro nás stěží pochopitelné.

Ale čeho chtěla církev dosáhnout tím, že vytvořila Inkvizici?

Chtěla ustavit církevní tribunál, který by bránil víru. Inkviziční procedura je vyšetřovací procedurou vyhledávání heretiků. Církev došla až k tomu, že považovala za vlastní právo poslat heretiky a odpadlíky na smrt, vydat je "světskému rameni".

Poskytoval inkviziční proces vyšetřovaným nějaké záruky?

Inkviziční procedura je extrémně přesná, a čím více je nějaká procedura detailní, tím více zaručuje práva obžalovaného. Všechno je však relativní. Právní systém oné doby přirozeně neposkytoval záruky lidských práv, jak jím rozumíme dnes. Historik však v zápisech i v praxi tribunálů nachází mnohdy důkazy velkých skrupulí inkvizitorů. Ale jako ve všech systémech, i zde docházelo k selháním.

Která vedla k hranicím?

Rozsudky provedené "světským ramenem" byly opravdu tresty smrti. Všechny ostatní, mnohem početnější, byly církevního charakteru šlo o uložení poutě, pusty, atd. Inkvizice se snažila přimět heretiky k tomu, aby se sami udali a konali pokání.

Všichni inkvizitoři nebyli dominikány, ale dominikáni se na díle této instituce široce podíleli, ale mohli se stát i její obětí, jako například Savonarola. Neuvádí vás to jako dominikána do rozpaků?

Je to určité dědictví, podobně jako se dědí minulost v rodinách. Tahle minulost, pokud jde o inkvizici, není ani úplně slavná, ale ani úplně zahanbuující. Moji spolubratři, inkvizitoři minulosti, chtěli zachránit církev. Mysleli si v dobré víře, že je to jejich způsob hájení evangelia. Myslím, že právě taková byla nosná myšlenka staletí Inkvizice: že totiž pravda víry je cennější než existence sama.

Církev se tedy uchýlila, jak říká Jan Pavel II. "k metodám intolerance a dokonce násilí"?

Svatý Otec se drží zlatého pravidla, jež stanovil II. Vatikánský koncil, když se hovořilo o náboženské svobodě: "Pravda se prosazuje jen silou pravdy samé, jež proniká do myslí jemně a současně mocně". Během konclu velký švýcarský teolog Charles Journet řekl: "Církev se měla zříci zbraní násilí a měla důvěřovat zbraním ducha".

Má tedy církev žádat o odpuštění Boha i lidí?

Tady se dotýkáte teologického a současně historického a psychologického problému. Je možno žádat o odpuštění za skutky, kterých jsme se osobně nedopustili? Odpověď není jednoduchá. Církev je živý organismus, společenství svatých a hříšníků, jak nám to zítřka připomene svátek Všech svatých. To plodí solidaritu, která překračuje pojem času a dějin. A ještě něco, k tomu, abychom přikročili k aktu pokání, je třeba mít před očima všechny dobové souvislosti: není možno ignorovat historicitu člověka a křesťana. Proto se mi zdál historický zákrok absolutně nutný. A to je ten úkol, který papež svěřil našemu symposiu.

Přikročil již k nějakému gestu, aby ulehčil váš vědecký úkol?

V jednu tohoto roku rozhodl o otevření archivů Svatého Oficia, dotýkajících se kongregací Inkvizice a Indexu, badatelům a historikům. Dnes ráno přijme v audienci i nás.

(LE FIGARO, 31.10. a 1.11. 1998, oddíl Notre vie, str. 8; z francouzštiny, překl. F. J. Holeček O.M.)

"Kněz jedovatej" Jakub a bratři ústečtí

Příspěvek k dějinám sboru Jednoty bratrské v Ústí nad Orlicí

Když v roce 1950 vydal Ferdinand Hrejsa šestý díl svého úctyhodného díla Dějiny křesťanství v Čechách, zmínil se o potížích Jednoty v roce 1569, popisovaných Blahoslavem v desátém svazku Akt Jednoty bratrské. Zvláště se věnoval případu v Ústí nad Orlicí, kde si na zdejší bratry stěžoval u držitele panství Vratislava z Pernštejna farář Jakub.

Celý stížný list kněze Jakuba opsal Jan Blahoslav do Akt a uvedl jej slovy: *"...Byl i v Oustí nad Orlicí kněz jedovatej..."*. V dopise adresovaném roku 1569 držiteli panství Vratislavovi z Pernštejna se farář rozhořčuje nad poměry ve městě, především nad jednáním ústeckých bratří, kteří prý nedbají ani artikulů vydaných regenty pernštejnských panství ani císařských zákonů. *"Předce toho rotmestra svého aneb kazatele v sboru chovají a jej fedrují, k němu se i jinde pokoutně scházejí a sami sobě křtem svatým a oddavky i jinéjmi sacramenty posluhují. Již jsem zde čtyři léta v Oustí farářem"*, zdůrazňuje Jakub *"a nekřtíl jsem ani jednoho dítěte z jejich roty a neoddal také žádnéjch osob"*. Když se prý snažil pranýřovat jejich chování a četl v kostele po kázání císařský mandát proti sektám, zhodnotila ve městě jeho snahu jakási Janková, kterou označuje za *"největší rouhačku"* následujícími slovy: *"Kýž jest se kdo dobrý tomu knězi ozval, když jest ten mandát četl, aby mu řekl - Když chtí, abychom do kostela chodili, nechažt ty čerty z kostela, praporce, korouhve, vornáty etc. vyházejí a naši správce před námi káž"*. Císařský mandát prý zase zlehčila slovy: *"Manda sem, Manda tam, Manda přijde, Manda vodejde, protoť my do sboru choditi budeme"*. Všichni pak zdejší bratři podle faráře zlehčují katolické svátky (*"...svátkův k svěcení oddaných mnozí z nich svévolně světití nechťí, ale všemu se usmívají"*), dokonce prý na den Početí Panny Marie a na svatého Tomáše nešli do kostela nýbrž do stodol a mlátili obilí.

Zajímavá je i další výtkta duchovního: *"Jan Augusta, nejúhlavnější nepřítel a svůdce církve boží, ten tudy často jezdívá a v Oustí nad Orlicí štaci mívá. Ten pátek před nedělí první adventní, posluhoval jím ve sbore nočně, k kterémužto posluhování sjeli se odjinud mnozí. Ale tuť se on v tom kraji nemnoho bojí, neb ví, že se mu tu neublíží, ale v mnohých tu v městečkách i na některých tu turzích dobře jej vopatří a vděčně přijmou i přivítají"*. Výše uváděné výtky by snad mohly činit dojem, že Jakubovi šlo pouze o dodržování artikulů, vydaných pernštejnskými regenty duchovním správcům na panstvích. Ti podle nich měli *"řád dobrý ve všem zachovávat, hřichu, nepravosti, rouhání, falešného náboženství neprohlídati a v tom žádného nepochlebovat"*. Snahu o zachování těchto nařízení však Jakub provází marným povzdechem: *"když pomoci není od světské vrchnosti zřízené od Vaší Milosti a vystavené na místě Vaší Milosti i nemůžeme sami všemu odolati, poněvadž mnozí z nich na větším díle jsou sborníci neústupní a pyšní sami to činí, toho se dopouštějí a jiné přehlídají, na kněze nic nedbají"*. Přesto všechno pravděpodobně tkvěl pravý podnět k farářovým stížnostem v něčem jiném. Druhou, významnou část dopisu totiž tvoří

stížnosti povýtce ekonomického rázu. Ústečti bratři podle jeho slov "chudý záduší, kostel, faru, školu vopouštějí, toliko vo sbor péči a starost mají. Když se jim vo škodách oznamuje, praví, že šindelů aneb jinéjch potřeb nemají a na sbor všeho dostatek najdú". Soli v očích jistě farářovi bylo, že si bratři v Ústí vystavěli tak honosný sbor, že "fara proti němu co poustka". A nejen to, bratři podle něj navíc kracují i příjmy fary, takže "žádného kněze neb správce dlouho nemají, aneb nemá tu téměř o čem živ bejtí nebo role a živnosti kněžské sami sobě vosobili". Některé pozemky připojili ke sboru, leč podle Jakuba "kterak jsou je sobě vosobili dobře vědí a jiní lidé. Mnoho panu Jindřichovi Bohdaneckému, dobré paměti, připsují a na něj se odvolávají, ale ne všeho spravedlivě dovodí, než forteli divnými a vobmysly svými". Podle tvrzení pátera veškerou sklizeň z těchto pozemků odvázejí svým starším správcům do Brandýsa; dokonce "i ty plevy odvozí". Svou stížnost zakončil ústecký farář Jakub poukazem na nedaleký Brandýs nad Orlicí, který "stanoviště...všech rotmejstrů aneb starších z bratří jest... jako hnízdo, ale bylo by hodné a spravedlivé, aby se roztrhlo.

Po přečtení stížného listu se Vratislav z Pernštejna nijak neukvapil, nepatřil totiž přes svou konverzi ke katolicismu ke zaslepeným odpůrcům evangeliků. Zakrátko zaslal list na lanškrounský zámek, ve kterém nařídil hejtmanovi panství Adamu Bukovskému z Hustiřan prošetřit celou záležitost a podat mu o celé věci zprávu. Adam Bukovský proto zajel do Ústí nad Orlicí, kde byla na radnici obeslána "celá obec a ta suplikací (tj. stížnost faráře - pozn. aut.) z poručení purkmistra a konšeliů čtena byla. A tu po artikulech s pilností doptáváno bylo, pakli jest což se jest tu suplikovalo". Nicméně projednávání nedopadlo podle očekávání: "...na větším díle se jest uptalo a jináč, nežli jest suplikováno". Bratři popřeli jak provinění proti císařskému mandátu, tak proti nařízení regentů, neznali se ani k tomu, že by Jan Augusta "svá posluhování u nás ve sboru měl". V obraně naopak kontrovali "že jest ve zlehčení svátkův svěcení on kněz Jakub za největší příčinu toho byl, nebo jest to ná svých kázáních začastý zlehčoval, nadto vejše lidem sám se kupříklad v tom vydával, když jest měl co dáti buď na roli, neb v stodole i jinde dělati, vobyčejně to sobě v svátky zpravoval a dělati dával". Při následující konfrontaci s bratry byl úředníkem dotazován i farář Jakub. Ve věci odpírání robot, když se "pan ouředník lanškrounskej jeho doptával, jestli jemu kdo z bratří co povinen, k tomu se sám přiznal, že není žádněj nic". Celé projednávání na radnici bylo zakončeno zprávou, kterou přes úředníka Adama Bukovského konšelé zaslali vrchnosti. Pro jistotu adresovali ale Vratislavovi z Pernštejna svou "sprostnou zprávu" i "věrní poddaní, bratři z městečka Oustí nad Orlicí", kteří poodhalili roušku pohnutek, jež vedla faráře Jakuba ke stížnosti. Přestože zpočátku nevědomky přiznávají, že na stížnosti něco pravdy bude, protože Jakub "téměř žádného artikule pravého neučinil", jejich odpověď je neochvějná. Nespokojený farář si vyjednal výnosnější faru litomyšlskou a "tu jest nic jiného způsobiti nemínil, než to, majíce se od nás odebrati, aby nás v stížnost VM uvedl a též, aby v tý obci rozbroj a různici učinil". Další, neméně kouzelnou formulací, je bezděčná zmínka naznačující dobrovolnost odchodu Jakuba, když dodávají, že "toho jistá zpráva jest, že jest tak vždycky, při svém odtad kdež jest bejval vyhošťování, činival". Za nutné považovali uvést i něco o pověsti dosavadního faráře, neboť "nemnoho po sobě dobrého slova kde pozůstavil, o čemž by pan děkan prostějovský, jak jest se, jsouc pod jeho správou, choval, pověděti uměl, a jinde kdež jest bejval všady". Na závěr jen s diskretní omluvou dodávají: "A jak se v svém obcování i posavad chová, bylo by co oznamovati. Však nejsouc my žádostiví, nežli abychom mohli

pod VM pánem, panem naším milostivým, předkem Pánu Bohu ke cti VM poddaně i od VM vrchnostem nám představeněm poslušně, pokojně a spravedlivě se živiť".

Po zprávě a promluvě s Adamem Bukovským z Hustířan nakonec Vratislav z Pernštejna ponechal celé věci volný průběh. Slovy Jana Blahoslava: "...pán srozuměv, že tu pop svých věcí víc hledá než čeho jiného, nechal toho na pokoji".

"Jedovatej kněz" Jakub odešel na výnosnější faru, zatímco v Ústí si měšťané sjednali tolerantnějšího faráře. Než všeho do času. V jednom totiž Jakub ve své stížnosti jakoby prorocky předznamenal budoucnost. Zmínil se totiž, že "ten sbor, dokudž jím trvati a státi, oní svého předsevzetí nezmění". Roku 1579 nechal Vratislav z Pernštejna sbor v Ústí nad Orlicí zavřít a tak začala Jednotě krušná léta, jež nakonec vedla k zániku zdejšího sboru a jeho obnovení až po dlouhých třech staletích.

Štěpán Gilar

Literatura a prameny:

Hrejsa F.: Dějiny křesťanství v Československu, díl VI., Praha 1950, str. 130-131.

SÚA Praha, AJB-AUF, sv. X, fol. 433b-435a.

SOA Litoměřice, pobočka Žitenice, LRRA, B 205, fol. 1ab.

KULTURA

Hudba v Jednotě bratrské

Chci touto poznámkou představit 2 nahrávky, které jsem dostal v závěru minulého roku od svých přátel z Jednoty bratrské v USA.

První je CD, který obsahuje více jak 1 hodinu hudby, rozdělené do 3 částí podle církevního roku a názvů podle zvláštních shromáždění, kterým se říká "Hody lásky". To se sbor schází při různých příležitostech, aby se vzájemně povzbuzoval, vzdělával ve víře prostřednictvím krátkých promluv a biblických pozdravů, které jsou prokládány buď společnými písněmi či vystoupením hudebníků, případně pěveckého sboru či sólistů. Písně, uváděné na této nahrávce, jsou podle svého obsahu sdruženy jako "Hody lásky vánoční", "Hody lásky pašijní" a "Hody lásky dikůvzdání".

V doprovodném bookletu se píše: "Jestliže ten, kdo přijížděl do Ameriky v 18. a na začátku 19. století chtěl nalézt nejlepší hudbu provozovanou a napsanou v evropské tradici, asi mu mohlo být doporučeno, aby nejedl do Filadelfie, Bostonu nebo New Yorku, ale do divočiny v Severní Karolině nebo Pennsylvánii. Zde, ve sborech a osadách Jednoty bratrské (Moravanů) mohl slyšet nejnovější Haydnovy symfonie, Haydnovo Stvoření nebo díla Mozartova, Händelova a jiných, častěji o celá desetiletí dříve než by tuto hudbu mohl slyšet v ostatních částech země. Také by zde mohl slyšet díla pro sbor, orchestr a sólisty, které psali skladatelé Jednoty bratrské, jak evropští, tak američtí, pro svá vlastní společenství. Poučil by se, že Johann Friedrich Peter, jeho bratr Simon Peter, Johannes Herbst, John Antes a Jeremias Dencke patřili v té době v Americe k nejlepším skladatelům."

Tomuto přejnému úvodu odpovídá všechno, co z nahrávky slyšíme. Pro zajímavost - její název je: "Ztracená hudba ranně Ameriky" s podtitulem Hudba Moravanů. Skladby provádí

BOSTON BAROQUE (hrají na dobové nástroje) a ke třiceti hráčům se přidává bezmála právě tak početný pěvecký sbor a sólisté. Autorem poučejné předmluvy a cenných poznámek o skladatelích je zakladatel a dirigent souboru Martin Pearlman (neplést s ještě slavnějším Isaacem Pearlmanem!). Je znát, že všichni účinkující přistoupili k tomuto projektu nejen se svou vysokou muzikantskou úrovní, ale zároveň s vnitřním pochopením k duchovní hudbě a s touhou, aby ta "ztracená hudba" byla znovu objevena a aby přinášela potěšení a duchovní obohacení.

Při poslechu si pravidelnější účastník "tradičních" bohoslužeb Jednoty bratrské uvědomí, že mnohé nápěvy důvěrně zná, z některých mu zaznívá cosi velmi spřízněného a při těch ostatních lituje, že se opravdu někde ztratily a že je to velká škoda.

Ještě dodávám, že nejde o jednotlivé CD, ale vlastně o komplet, kde druhý kompaktní disk je jakousi ilustrací, při níž dirigent Martin Pearlman hovoří o hudbě Moravanů a své výklady doprovází kratičkými úryvky z uváděných skladeb, aby oživil výslovnost skutečnosti či názory. Je to jakási obdoba nesmírně populárních pořadů o hudbě Leonarda Bernsteina, které jsme mohli sledovat i v naší televizi.

A ještě osobní poznámka - hned první den jsem tuto nahrávku poslouchal asi třikrát (a od té doby mnohokrát). A když jsem psal dárce své upřímné poděkování, vyjádřil jsem mu i vděčnost za to, že jsem po dlouhých měsících zase pocítil hrstku, že patří do Jednoty bratrské... Jen aby se nám nestávalo i v jiných oblastech, že to drahocenné dědictví po předcích někde poztrácíme!

Druhá nahrávka, kterou vám chci představit, pochází z magnetofonové kazety, která má hluboké styčné body s předchozím cédéčkem. Také zde se

uvádí, že tato nahrávka je "příspěvkem k uchování málo známé součásti amerického hudebního dědictví" a také zde je míněna hudba Jednoty bratrské (Moravanů). Tentokrát však je žánr poněkud jiný. Jedná se výhradně o instrumentální provedení a navíc v podání pozounců. Na této nahrávce hraje soubor pozounů Filharmonického orchestru z Los Angeles, řízený Jeffrey Reynoldsem, který je také hráčem tohoto souboru a zároveň vedoucím hudby ve sboru Jednoty bratrské v Downey, v Kalifornii.

Také na přebalu této nahrávky je kratince nastíněna historie Jednoty bratrské a její jedinečný vztah k hudbě. Zvláště je rozvíjen původ a obliba souborů pozounců (i když by často byl vhodnější název "soubor dechových nástrojů"). Je naznačen vliv popularity tohoto druhu hudby, která má kořeny hluboko ve středověku a která zaujala zvláštní místo i v rámci luterské církve. Dále je uváděno, že tyto nástroje vyhovovaly Jednotě bratrské z několika důvodů - jak praktických (schopnost hrát chromatické stupnice v rozsahu lidského hlasu), použitelnost i mimo zdi modliteben, dostatečná hlasitost a pak snad i z důvodu, že M. Luther ve svém překladu bible do němčiny používá právě výrazu "pozoun" tam, kde hebrejský SHOFAR (beranní roh) doprovázel závažné chvíle v dějinách Izraele i v dějinách spásy.

První strana kazety přináší chorály Johna Antese a tři Crusovy sonáty. Z druhé strany znějí nápěvy písní, z nichž také mnohé známe, dokonce melodie od Mistra Jana Husa, aby byla podtržena souvislost se starou Jednotou bratrskou.

Rovněž tato nahrávka je velmi cenná z muzikologického hlediska, přece jen si při jejím poslechu uvědomujeme, jak [možná překvapivě] právě tento druh hudby nezaujímal v českém církevním prostředí významnější úlohu a proto k němu máme

určitý odstup. Žel, že kazeta, kterou mám k dispozici, je také po technické stránce méně dokonalá a proto její poslech nedovolí dostatečně docenit kvalitu samotných skladeb i jejich provedení.

A ještě jeden citát z přebalu: "Hudební rukopisy získané z archivů osad Moravanů v Bethlehemu, Nazarethu a Lititz v Pennsylvánii a v Salemu v Severní Karolině dosvědčují fakt, že zde byly úrodné oázy zřetelně vzdělané hudební kultury posazené do divočiny koloniální Ameriky. Každé z těchto měst mělo své "collegium musicum". Nejen že tato společenství měla mezi sebou množství zpěváků, hudebníků a skladatelů, ale také výrobců hudebních nástrojů a také stavitelů varhan. Hudba, která v těchto sborech kvetla, je pozoruhodná pro svoji hloubku duchovního citu a svou vynikající formu."

Bohumil Kejř

Duchovní rozměr písniček Jaromíra Nohavici

Tento nadpis mě napadl v průběhu vyprodaného koncertu písničkáře Jaromíra Nohavici (jeho poslednímu albu Divné století se dostalo vysokého ocenění) v pátek 12. února v turnovském divadle. Důvodem byla jeho písnička, která začíná parafrází žalmu 42: "Jako jelen rve, dychtí po tekutých vodách.." Je to sice píseň jenom na motivy a není jasné, ke komu se autor obrací. A naopak, tam kde se Nohavica ve svých písních dotýká přímo otázky existence Boha, pak spíše s velkou pochybností. Ale nejde vlastně pochybnost ruku v ruce s vírou?

Nadto musím říci, že jeho písne

jsou prodchnuty přístupem k životu, který v sobě skrývá něco více než jen obecně lidské pravdy. Solidarita s "obyčejným" člověkem, výhled naděje uprostřed nezodpovězených otázek a problémů světa, porozumění vině i utrpení. A také zjištění, že ne všemu rozumíme a ne vše máme v rukách. Lze tu zaslechnout odkaz k něčemu vyššímu, nevyřčenému.

Tam také směřovaly mé otázky, když jsem měl možnost s ním po koncertě hovořit. K žádné církvi se nehlásí a je spíše člověkem hledajícím. Zaznamenal jsem však dvě z jeho myšlenek, které musí být pro nás, křesťany, alarmující.

Se smutkem konstatoval, že národní duchovní dědictví je opomíjeno na úkor věci nám nevlastních a exotických. Knihkupectví jsou naplněna především duchovní literaturou která je inspirována vesměs východní kulturou. Postrádá však hlas z našeho domácího duchovního dědictví. Není to vina křesťanských církví? Jak a kde zní jejich hlas? Cožpak duchovní odkaz našich předků a svědků víry v našem národě nemá sílu nás orientovat i dnes?

Druhou myšlenkou byla jeho kritika na mediální působení církve. Zdá se mu, že církev přejala styl politiků a právě tak jako oni se vzdaluje "obyčejným" lidem. Ve snaze obhájit a zajistit si své postavení ve společnosti hledí spíš ne věci vnější a zapomíná, že má především sloužit. Farář, kněz, to by měl být ten, kdo se solidarizuje s těmi nejobyčejnějšími a potřebnými, s těmi chudými a ubohými. Nezapomněla církev právě na toto?

To jsou volně interpretované myšlenky písničkáře Jaromíra Nohavici, které nám, myslím, jdou skutečně pod kůži.

Ondřej Halama

ČTENÁŘI čtou... a PÍŠÍ

Pane, spoj nás svou láskou

Ráda bych reagovala na článek sestry M. Vejskalové-Martínové, uveřejněný v únorovém čísle... Od této sestry, kterou bohužel osobně neznám, jsem si se zájmem přečetla již tři příspěvky a soudím, že jí není stejně jako mně, lhotejná nejednota Jednoty bratrské - zdá se, že se smysl názvu naší církve jaksi vytrácí. Není to problém různých generací, ale otázka skromnosti a pokory.

Mt 12,25: *"Každé království rozdělené proti sobě pustne, žádné město rozdělené proti sobě nebo žádný dům rozdělený proti sobě neobstojí."* Všichni jsme lidé chybní, ale modlíme se: "Odpusť nám naše viny, jakož i my..." (neboť co je rozvázáno na zemi, je rozvázáno i v nebesích!) Je pro křesťana tak těžké říci svému bratru nebo své sestře - Promiň, odpusť? Teologické spory? Vždyť nikdo nemůže položit jiný základ, než ten, který byl již položen a tím je Ježíš Kristus, ke kterému všichni voláme. Tak kde je problém? Proč to rozdělení na dva zraněné tábory, každý hájí svou pravdu, ale pravda je jen jedna a tou je **BOŽÍ SLOVO** - to ostatní je světské. Jeden hledá ochranu v Ochránově, druhý pochopení u Křesťanských společenství nebo u jiných denominací. Voláme po probuzení, evangelizujeme, ale kam chceme přivést lidi ze světa - do církve, kde sami máme k sobě tak daleko?

Povzbuzena dnešním Heslem (8.2.99) Řím. 15,2: *"Bůh naděje nechť vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého"* - věřím, že nás naše víra v ukřižovaného Krista sjednotí, že nezvítězí žádná lidská taktika, ale Ježíš, který byl již našimi předky vyhlášen nejvyšším starším Jednoty bratrské. Kéž my se menšíme a On v nás roste.

Protože máme svůj vlastní časopis (i když momentálně duplicitně redigovaný),

je zde dostatek prostoru, abychom si právě zde vyměňovali své názory, otevírali problémy a sblížovali se. Proto i já posílám svůj příspěvek oběma redakcím.

Jana Svobodová, Liberec

Je zcela běžné, že církve nebo její jednotlivé části, vydávají různé časopisy a periodika s různým zaměřením a s různou náplní. Tak jenom v rámci Církve česko-bratrské ev. vím namátkou o periodikách - Český bratr, Křesťanská revue, Protestant, Bratrstvo. Jistě, ČCE je církví velikou (při sčítání lidu se k ní přihlásilo asi 180 tis. lidí) a Jednota církví maličkou (2.200 lidí). Přesto však, pokud by vydávala periodika dvě, není důvod k žádnému pohoršení. Je to pouze otázka finančních možností.

Sestra Michaela Vejskalová - Martinovská však z vydávání dvou časopisů učinila zástupný problém, který nemůže zastříti hloubku rozdělení, "těžkou ránu" v Jednotě. Důvodem vzniku nového časopisu není nic jiného nežli hluboká teologická, eklesiologická a etická propast, která vznikla mezi "novým směřováním" a stávající Jednotou. Uvedu jenom některé doklady.

Hloubka rozdělení mezi našimi sbory je mnohem větší nežli mezi ostatními evangelickými církvemi navzájem. Lidé, kteří byli vyloučeni z jednoho sboru a s nimiž byl zapovězen styk ostatním členům se staly členy jiných sborů nebo církví. Členka, která z tohoto sboru byla vyloučena s tím, že "nepatří Pánu Ježíši" přechází do jiné evangelikální církve - podle svědeckví kazatele - s živou vírou.

Odštěpené skupiny jiných církví (ECM, ČCE) se stávají skupinami nového směřování JB. Důvodem jejich odštěpení bylo učení o křtu. Přitom JB má víceméně shodné učení jako metodisté či česko-bratři.

Jsou vedle nás bratři a sestry s nimiž bylo pod jménem Jednoty bratrské zacházeno velmi nebratrsky. A napříš-lí starší a osvědčení bratři kazatelé, že takový

způsob jednání, který zakoušejí od vedení nového směřování pamatují jenom od zástupců totalitního státu, také to o hloubce rozdělení svědčí.

Rozumím touze i snaze sestry Michaely po hledání další společné cesty. Sám jsem se o to léta zasazoval. Poslední vývoj však odkryl hloubku rozdělení a faktickou nemožnost spolužití. Je to bolestné ale je to realita. Každá z částí církve bude hledat svoji cestu a na té jí bude provázet také její periodikum. Bolestnou skutečností nejsou dva časopisy, ale hloubka a především způsob dělení.

Ondřej Halama

SVOBODA

Ríká-li někdo, že fašismus, nacismus či komunismus je dílo ďáblovo, mýlí se: je to dílo člověka, člověka zvráceného, člověka odpadlého od Boha. Ďábel je inteligentnější a chytřejší, a také zákeřnější. Neoperuje s viditelným násilím, nabízí naopak absolutní svobodu. Zatímco všechny ty systémy jsou spoutány krutým a nelidským řádem, který nesmí nikdo beztrestně porušit, svoboda, kterou nabízí ďábel, dává člověku možnost dělat si co chce.

Ještě před listopadovou revolucí jsme všichni věděli, co nechceme: násilí a nesvobodu. Tam jsme viděli hranici mezi peklem a rájem, tam však byla také hranice našich představ o realitě budoucích dní. Když jsme pak tuto hranici s jásotem a ulehčením překročili, zaskočila nás svoboda. Jako ze zapálené vánoční prskavky původně stmelené v jediný celek se horící částčky od sebe oddělují a odlétají každá jiným směrem, zanechávajíce po sobě čpavou atmosféru, tak se dnes původně jednolitá pestrá směsice nejrozumnějších filosofických, sociálních, národnostních a nevím jakých jiných skupin a proudů neustále dál a dál štěpí, každá klade své požadavky a dovolává se svých práv s odvoláním na svobodu a diverguje z původní jednoty do zhoubného chaosu.

Tváří v tvář této skutečnosti jsme v pokušení prohlašovat, že i krutý řád je lepší než svoboda... Přiznejme si však raději, že jsme na svobodu nebyli připraveni, že jsme se na ni nepřipravovali, že vlastně ani nevíme, co svoboda je. Nebo snad víme?

Věřící člověk ví, co je svoboda: není to absolutní volnost smět dělat, co chce, ale paradoxně podřízení svého chtění vůli Boží. Svoboda je podmíněná vírou v Boha a z ní pramenící jistotou, že Bůh ví lépe než já sám, co mám chtít, aby to bylo v souladu s Božím řádem a mně ku prospěchu. Jsem-li v jednotě s Bohem, chci to pak i já sám. Pak není rozporu mezi tím co smím, co musím a co chci: jsem zcela svoboděn. Každá jinak chápaná svoboda není vpravdě svobodou, je scestná a vede k chaosu, mravnímu rozkladu jednotlivce i celé společnosti a dříve či později k dalšímu ztrocení.

To všechno se mi honí hlavou, když čtu noviny, poslouchám rozhlas či sleduji televizi. Pan prezident Havel projevil obavy, aby se nadějná Sametová revoluce, kterou později nazvali studenti ukradenou, nestala revolucí zmařenou. Vyslovil tak lapidární obavy mnohého z nás. Za minulý režim neseme každý kousek viny, přiznejme si, že my, kteří si říkáme křesťané, většinou: Málo jsme oponovali zlému, málo jsme mluvili o svobodě. O to větší je naše vina, že jsme věděli, co je zlo, a že jsme věděli, co je svoboda, a také, že jsme věděli, co svoboda není. Stavěli jsme světlo pod kbelec. Mnohé z toho, co se dnes děje v naší společnosti, je také opravdovým zlem, i když v jiné podobě, a děje se tak ve jménu svobody. My víme, že je to zlo, a víme, že to není svoboda. Není naší povinností alespoň nyní promluvit do věcí veřejných? Bylo by to důškem vody na poušti pro ty, kteří se v této situaci neumějí orientovat. Cítím naléhavě, že to lidé potřebují - a že na to snad i čekají.

L. Müller, 1991

Zprávy ze světové UE

Indie

25 ledna odešel k svému Pánu ve věku 73 let bratr Obed Kundan z Rajpuru v Indii. Pracoval 26 let v tamním Moravském institutu, z toho 21 let jako ředitel. Vedl také stavbu školy a internátu. Vícekrát navštívil také Jednotu bratrskou v Evropě. V roce 1997 byl ordinován v Londýně.

Tanzánie

Hospodářská situace v Tanzanii, kde je největší počet členů Jednoty bratrské je velmi těžká. Po záplavách v loňském roce přišla s neobvyklým množstvím dešťů dražota. Ceny potravin tak v pěti měsících stouply až dvojnásobně. Je to totiž již třetí rok, kdy žně dopadly velmi špatně.

V červenci tohoto roku odcestuje do Tanzánie farář Dr. Andreas Kümmerle aby se zdokonalil v řeči Kiswahili a ujal se práce na teologickém semináři Jednoty bratrské. Nahradí zde faráře Uwe Stierlena, který se po pětileté službě vrací zpět. Dr. Kümmerle jako docent povede bakalářský kurs na teologickém semináři v Mbeya.

Hesla JB

Hesla Jednoty bratrské vznikají tak, že starozákonní heslo je losováno a novozákonní je pak podle smyslu přiřazeno. Starozákonní hesla jsou losována z celkového počtu 1780 hesel. Výbor pro přípravu hesel, který se zabývá také revizí těchto starozákonních textů pracuje ve složení: Prof. K. Engelhardt (biskup EKD), B. Gärtner, Ep.Fr. Th. Gill, El. Langerfeld, Ch. Levin, T. Przyłuski, M. Theile.

Jednota bratrská a Křesťanské centrum v Ochranově.

Jako stálý člen teologické komise Evropské kontinentální provincie jsem měl možnost účastnit se 23. ledna rozhovorů se zástupci Křesťanského centra v Ochranově a Radou starších ochranovského sboru Jednoty bratrské.

Křesťanské centrum (KC) vzniklo na počátku 70 let z duchovního "probuzení" části sboru JB v Ochranově. Nejprve zde vznikla charismatická skupina uprostřed sboru. Od počátku to vedlo k některým, dodnes nevyřešeným konfliktům. Vedle domácích skupin se toto společenství začalo scházet také k nedělním bohoslužbám. K tomu jim sbor pronajal Spangenbergův sál. Tato charismatická skupina se pak postupně ustavila jako "Křesťanské centrum v Ochranově", jehož vedoucí byli buď bývalí nebo i stále aktivní členové Jednoty bratrské v Ochranově.

Synod v Ebersdorfu v roce 1998 se touto otázkou zabýval a pověřil teologickou komisi, aby pomohla řešit vztahy mezi KC a Jednotou bratrskou v Ochranově. Ještě před prvními společnými rozhovory však Křesťanské centrum vyhlásilo veřejně svůj statut a ustavilo se jako samostatné společenství. Některá témata rozhovorů však zůstala. Jde např. o uznání křtu konaného v KC nebo otázku členství v JB těch, kteří se do KC přihlásili.

Situace v Ochranově se také přímo dotýká situace v naší provincii. Křesťanské centrum v Ochranově má úzké styky s libereckým sborem a také teologicky si jsou tato společenství bližší nežli se stávající Jednotou bratrskou. Je dobré zdůraznit, že

duchovní obnovení v 70 letech v Ochránově nedalo vzniknout jenom Křesťanskému centru. Jsou zde i další bratři a sestry, kteří byli ovlivněni tímto "probuzením" a kteří věrně slouží v Jednotě bratrské. Jedním z nich je například biskup Th. Clemens, v současnosti kazatel Jednoty bratrské v Berlíně-Rixdorfu.

O. Halama

Světová Jednota bratrská má první ženu ve funkci biskupa.

Synod Severní americké provincie, který zasedal od 7. - 11. srpna 1998 v Bethlehemu (Pennsylvánii), zvolil sestru Kay Ward do funkce biskupa jako první ženu v historii Světové Jednoty bratrské. Sestře Ward je 56 let a stane se 16. v pořadí biskupů své provincie. Od roku 1990 přednáší pastorační teologii na Telogickém semináři Jednoty v Bethlehemu. Předtím působila 11 let v církevní duchovenské službě v Indianopolis a Kalifornii. Je provdána za Adena Warda, ordinovaného kazatele Jednoty bratrské.

Biskupská konsekrace sestry Kay Ward se konala 1. listopadu 1998 v jejím milovaném sboru Lititz v Pennsylvánii. Úřadujícími biskupy byli Paul A. Graf, Edwin W. Kortz a Milo A. Loppnow. Při tomto slavnostním shromáždění účinkovalo několik pěveckých sborů a pozouněří. Jedna z písní zpívaná při konsekraci, která byla složena na nápěv Mistra Jana Husa, má zvláštní historii. Její 2. a 3. verš byly napsány pro zvláštní bohoslužby, v nichž byly uváděny 3 sestry za duchovní vedoucí dne 29. listopadu 1742 ve sboru Jednoty bratrské v Londýně. Další 1., 4. a 5. verš byly napsány právě pro tyto konsekrací bohoslužby ženami v Albertě, které reprezentují naše sbory v kanadském distriktu.

K této oficiální zprávě připojuji výňatek z osobního vyznání sestry Kay, proneseného na Synodu po jejím zvolení.

"...V každé době jsme otevírali dveře pro službu žen, aby mohlo dojít k této události. Tak potřebujeme oslavovat. Oslavuje s námi i dlouhý průvod našich prametek, které tak dobře církvi sloužily: ženy "v rozumných a chytrých střevících", postupující vpřed, aby sloužily, uzdravovaly a kázaly a připravovaly Večeři Páně... Ale dnes nejde o to být průkopnicí nebo být první. Dnes jde o to, abychom byli věrní a pravdiví. Už od svého dětství jsem milovala Spasitele. A velmi záhy jsem v této lásce cítila, že jsem volána sloužit Pánu Ježíši Kristu. Tato služba mě přetvářela mnoha způsoby: jako prostou členku církve, jako manželku kazatele Jednoty (jsem stále provdána za nejúžasnějšího muže, kterého jsem kdy potkala), jako kazatelku sboru, jako učitelku v semináři a nyní v hodnosti biskupa. Děkuji vám za důvěru, že vám mohu sloužit tímto způsobem. A jako vždycky chceme věřit Pánu, že zůstaneme předmětem Jeho lásky. Prosím, modlete se za mě."

Nicaragua

Na 7. konferenci žen Světové Jednoty bratrské ve Winston-Salemu v Severní Karolině mě ses. Amalie Bellová, jedna z nicaragujských delegátek, požádala o zprostředkování pomoci pro jejich ženy a děti. S obětavou pomocí našich sester ve všech sborech bylo sebráno téměř 25 tisíc Kč, které ses. B. Vašková počátkem roku 1997 odeslala na zvláštní konto přes Bethlehem do Nicaragui. Na svůj pozdější dotaz, zda peníze došly, jsem teprve nedávno dostala dopis, jehož obsah předkládám.

*Mezicírkevní středisko pro teologické a sociální studium
Managua, Nicaragua*

Milá sestro Marie,
zdravím Tě srdečně ve jménu našeho Pána Ježíše Krista a přeji Boží požehnání Tobě i celé rodině.

Omlouvám se, že jsem dříve neodpověděla. Chci Ti poděkovat za finanční pomoc pro Křesťanskou výchovu. Tato pomoc nám umožnila angažovat na rok 8 učitelů Nedělní školy z Teologického semináře. Přikládám fotografie jejich 2 učitelek (oběma je 20 let), jmenuji se Gil McKelroy a Karla Hodgson. Toto studium zlepšilo výs-

ledky Křesťanské výchovy ve 4 sborech v pacifické oblasti Puerto Sandino, Ciudad Sandino, Jugalpa y Libertad.

Ráda bych s Tebou zůstala ve spojení a spolupráci. Cítíme, že Vaše pomoc měla pozitivní výsledky a jsme za to vděčné. Nyní máme 5 studujících na Seminári Křesťanské výchovy.

Náš Pán a Stvořitel nechť je vždy s Tebou a se všemi sestrami Jednoty bratrské. Modlíme se za vás.

Upřímně Tvoje Amalia

Naše provincie

Synod? - definitivní potvrzení rozchodu

Ve dnech 12. a 13. března, jak víte, se konal v Nové Pace synod Jednoty bratrské, který definitivně potvrdil skutečnost, že se česká Jednota během devadesátých let vnitřně rozštěpila a nevyhnutelným důsledkem je i viditelný, organizační rozchod.

Již vloni, když se třetina synodálů a sborů odmítla účastnit "synodu", jehož obsah a směr byl diktován většinou, bylo zřejmé, že dochází k dělení. Vedení, které si zbylá většina na svém synodu zvolila, jsme v našich sborech neuznali a odvolali se k mezinárodním orgánům Jednoty bratrské, protože jsme pevně přesvědčeni, že směr, který dnes v české Jednotě převládá, do ní svou povahou nepatří. Tento názor zastává i bratr biskup Ulrich, jak sdělil již vloni ve svém prohlášení a jak to důrazně zopakoval při tomto synodu.

Mezinárodní komise Jednoty vypracovala návrh na možné řešení krize, který však od počátku nebyl naplňován. Konání nového synodu bylo plánováno jako první společný krok k postupnému znovusjednocení. Tento synod se ovšem nesešel v atmosféře

očekávání a hledání společné cesty, nýbrž v ovzduší vyostřené konfrontace. Tomu odpovídal průběh jednání, neseného snahou diskreditovat bývalou Úzkou radu (bratry O. Halamu a Kejře), dokázat (si) správnost nového směřování a zpochybnit všechno a každého, kdo má jiný názor.

Účastníci jsme se synodu po poradě se zahraničními delegáty Jednoty, abychom dokázali svou dobrou vůli, k čemuž jsme nicméně nedostali příležitost. Náš návrh na pokojný rozchod a oddělení obou křídel nebyl přijat. Ohlásili jsme proto již na synodu, že obnovujeme jednání o připojení našich sborů k Evropské kontinentální provincii Jednoty bratrské a o novou registraci u ministerstva kultury.

Řekli jsme již vloni, že je nám smutno, když dochází k dělení v české Jednotě, trvá to i nyní. Pokusy o smírné vyřešení konfliktu neuspěly. Ani úspěš nemohly, neboť česká Jednota se pod novým vedením výrazně mění. Stává se seskupením, které se stále jasněji odchyľuje od reformačního pojetí církve. V posledním roce přes naše protesty přijalo nové vedení skupiny a pracovníky, kteří odešli z ECM (Ostrava) a ČCE (Benešov) pro své novokřtěnecké sklony. Takovouto

"Jednotou bratrskou" nemůžeme a nechceme být.

Odmítáme nařčení, že rozbíjíme církve, a řeči o tom, že z Jednoty odcházíme. V rámci světové Jednoty bratrské se pouze chceme připojit k jinému vedení, neboť to, které dnes vzniklo v české Jednotě, za autentickou Jednotu nepovažujeme. Naše upozornění, kritiky a výhrady byly po léta brány jako nepřátelské útoky a pomluvy. V nastalé situaci je rozchod nutnou věcí. Není to nic samo o sobě dobrého, ale pokud by se tak stalo pokojně a slušně, bylo by to relativně nejlepši.

J. Halama Jr.

Světový den modliteb žen v Tanvaldě

Do bohoslužebného programu SDM, který napsaly ženy z Venezuely, se jako v předcházejících letech zapojily 4 církve, a to římsko-katolická, čsl. husitská, adventisté a Jednota bratrská. Tohoto modlitebního shromáždění se přes velmi nepříznivé počasí a chřipkové onemocnění zúčastnilo na 50 bratrů a sester (v jiných letech jich bývalo až 70). Krátkých proslovů nad slovy Ozeáše 11, 1-4, Lukášova evang. 8,43-48, Markova evang. 10, 13-16 a kázání, zaměřené na to, abychom přijali království Boží jako dítě, se ujali kazatelé jmenovaných církví.

Na závěr byly promítány diaobrázky z Venezuely, které se velmi líbily. Sbirka ve prospěch křesťanské linky důvěry, SOS centrum Archa v Plzni, vynesla 3 500 Kč (v předcházejících letech bývala tanvaldská sbírka největší z celé České republiky). Celé shromáždění bylo prolnuto duchem modliteb a sesterské a bratrské sounáležitosti.

Dios te bendiga! = Bůh vám žehnej!

Marie Utrichová

POTŠTEJN

Vzpomínka na sestru Boženku Dapecovou.

"Kdo je nejmenší mezi vámi, ten je veliký" (Lk 9:48).

MOŽNOST VOLBY - to jsou úžasná místa v Božím slově. Uchvacují mě příběhy málo známých, na první pohled bezvýznamných osob a postavíček, o kterých se však dozvídáme velké věci, jestliže se na chvíli zastavíme, přemyslíme a rozejmáme. Jsou to postavičky, proplétající se mezi všemi těmi známými Božími muži a bojovníky a o kterých se dozvídáme spíše mezi řádky příběhu.

V knížkách Bible však tyto "bezvýznamné postavičky" hrají obrovskou úlohu - jsou pro nás příkladem těch, kteří poznali Boha, v době zkoušky byli postaveni před možností volby a oni si zvolili. Zvolili správně. Věřili. Věřili Neviditelnému, jako by Neviditelného viděli a proto se nedali zastrážit.

Vzato očima přirozeného člověka, šli cestou opovrženíhodnou, směšnou, bláznivou - mohli volit širokou a pohodlnou cestu, ale oni raději s vírou v srdci volili tu úzkou, trnitou a bolestnou. Ovšem tuto cestu by nevyměnili za poklady světa, vždyť to bylo místo setkávání s Bohem. Věděli, že na této zemi jsou přistěhovalci a cizinci bez domovského práva a proto se těšili - domů.

Dnes bych se rád zastavil u jedné takové "postavičky", se kterou se však nesetkáte na stránkách Božího slova. Je to postava, u které mne vždy napadají slova Pána Ježíše z úvodu mého příspěvku: "Kdo je nejmenší mezi vámi, ten je veliký". Je to milá sestra Boženka Dapecí, jež před čtyřmi lety odešla k Tomu, kterému celým svým životem sloužila a kterého milovala. Bylo by mnoho co napsat o životě této nenápadné, o to však výraznější a osobitější Kristově služebnici. Pouhá vzpomínka na její ruce,

tvrdé, mozolnaté, s velkými vystoupilými klouby mi vhání slzy do očí nad jejím tvrdým životem, naplněným těžkou dřinou a odříkáním. Chci se s vámi podělit o jeden z příběhů, které mi sestra Boženka vyprávěla a který by se dal klidně nadepsat "příběh volby".

Bylo to pro nás dávno, hodně dávno, ještě v době před druhou světovou válkou. Boženka se protloukala životem sama, se svou malou dcerkou Martou a tu ji svítila fantastická životní šance. Šance, která dávala jistotu konce bídy, hladu, živoření a protloukání se životem. Tou šancí bylo stále místo na statku blízko Hradce Králové, v rodině bohatého sedláka. Toto místo pro ni znamenalo počátek "lepších časů". U toho bohatého sedláka bylo všechno, ale přitom tam nebylo nic. Nebylo tam obecnství Božího lidu, nebylo tam jediné Boží dítě se kterým by mohla mít obecnství. Boženka měla možnost volby.

Ona si zvolila. Zvolila tu "opovrhovanou" úzkou cestu, cestu následování Krista. A proto zvolila MOUDŘE. Její moudrost spočívala v tom, že si byla vědoma své hříšné přirozenosti, která v blahobyti a bez obecnství Božího lidu nabývá vlády nad člověkem a odvrací ho od Boha. A tak šla raději do Potštejna, kde ji čekala nejistá budoucnost, ale jisté obecnství Božího lidu.

"... raději chtěl snášet příkoří s Božím lidem, než na čas žít příjemně v hříchu a Kristovo pohanění pokládal za větší bohatství než všechny poklady Egypta, neboť upíral svou mysl k budoucí odplatě". (Žd 11:25.26)

Marek Vecko

(vyšlo v Dopise sboru vydávaném skupinou v Potštejně, red. upraveno).

TURNOV

Naše společenství vzniklo v důsledku rozdělení v Jednotě bratrské. Hloubku tohoto rozdělení ukazuje skutečnost, že 21. června 1998 byl náš

kazatel Ondřej Halama ordinován na presbytera církve, tedy potvrzen ve své službě br. biskupem, a 22. června mu byla vedením nového směru napsána výpověď. Protože se většina staršovstva přiklonila k tomuto novému směru v Jednotě přestali někteří z nás do sboru docházet. Asi třetina členů zaslala br. biskupovi dopis na podporu našeho kazatele. Na počátku října pak někteří členové, kteří od léta přestali docházet do sboru, dostali od části staršovstva výzvu s návrhem ukončení členství. To bylo důvodem k zahájení vlastních shromáždění. Ty jsme započali poslední neděli církevního roku a sešlo se nás téměř třicet.

Od té doby se pravidelně scházíme k nedělním bohoslužbám v klubovně sdružení "Fokus", v objektu bývalého vojenského štábu. Dlouho jsme čekali, zda bude za přispění světové Jednoty nalezeno nějaké společné řešení. To se právě v posledních dnech ukázalo nemožné. Dnes se proto chceme dívat více dopředu. Chceme se dále scházet ke zvěstování Slova ale i k intenzivnějšímu sborovému životu. Chceme být tolerantním a otevřeným společenstvím Jednoty bratrské, být dobrým svědectvím v našem městě a snažit se oslovit a pozvat k víře i druhé lidi, naše přátele a známé.

Prosíme vás, abyste na nás mysleli. Není to snadné, zvláště pro starší generaci, opouštět tradiční sborový dům a začínat znovu.

Ina

Prof. Libuše Římková

V nízké chaloupce v Betlémě, t.j. v Betlémské ulici v Železném Brodě oslavila 12. února své 77. narozeniny sestra Libuše Římková, rozená Bílková, vdova po kazateli Jednoty bratrské. Tichá a skromná, navenek snad i ostýchavá, ale se srdcem otevřeným udržovala přátelství s mnoha lidmi. Často se mi stalo, že jsem se při návštěvě u ní setkal ještě s

jinou návštěvou. Nebo vypravovala, kdo za ní byl.

Vždycky se živě zajímala o dění v církvi a vzpomínala přitom, jak by asi reagoval na současné dění její manžel Mírek. Je to od 18. ledna již 5 let, co žila bez něho, když ji předešel do nebeského domova. Denně měla také před očima již vybledlou fotografii syna, který tragicky zemřel ve 22 letech.

Píšu o sestře Římkové v minulém čase. To proto, že náš čas pro ni skončil v neděli 21. března 1999. Z "Betléma" odešla do nebeského Jeruzaléma. Žila z Boží lásky a měla vírou upřeny oči k nebesům. Spoléhal na svého nejlepšího průvodce životem i smrtí, na Pána Ježíše Krista.

Završil se její život, který věnovala výchově mladých generací. Jako profesorka učila od roku 1949 na gymnáziu a později na Umělecko průmyslové škole sklářské v Železném Brodě.

Na skromnou a tichou sestru nám zůstanou už jen osobní vzpomínky. A budou ji připomínat někomu i její obrazy přírody, kterých namalovala několik desítek.

77 let jejího života uplynulo.

Poslední rozloučení se konalo v pátek 26. března ve sboru Jednoty bratrské v Železném Brodě.

Jiří Polna

POZVÁNÍ DO ROVENSKA

Jednota bratrská v Rovensku vás srdečně zve na sborový den a sborovou slavnost, která se bude konat v neděli 20. června 1999, při příležitosti 50.

výročí otevření modlitebny. Vedle biblického slova kazatelů, kteří zde sloužili jako správci sboru, se seznámíme s historií sboru a přivítáme mezi sebou také další hosty. Všichni jste srdečně zváni.

Víkendové setkání dorostu Jednoty bratrské

koná se 4. - 6. června 1999 ve sboru Jednoty bratrské v Rovensku pod Troskami. Zúčastnit se mohou děti ve věku 9 - 15 let. Na programu setkání bude biblický program, výlet, společné shromáždění. Spí se na zemi (nafukovací lehátka nebo karimatky a spacáky vzít sebou) ve sborových prostorách. Přihlášky zasílejte na adresu:

Ondřej Halama, 28. října 543, 511 01 Turnov, tel: 0603 / 865 413

Ze společnosti VERITAS

Na semináři historické společnosti Veritas v sobotu 20. března v Pardubicích proslavil hlavní přednášku ing. Dalibor Plichta z Masarykovy společnosti. Promluvil o neblahých důsledcích, jaké má globalizace jednak pro národní ekonomiky především malých států, jednak pro rozvoj i pro zachování demokratických forem vlády vůbec, což souvisí se snahou nahrazovat svrchované národní státy většími a centralizovanými politickými útvary a s tendencí považovat národní zájmy za věc překonanou.

Druhá přednáška, kterou její autor Dr. Vladimír Sakař nazval "Náš přínos Evropě", se týkala početné řady výrazných postav české minulosti, jejich významu pro evropské myšlení a jejich vkladu do evropského kulturního dědictví.

Příští, podzimní seminář, se zaměří na osobnost Petra Chelčického.

L. Havlíčková

láska prý řeže jako nože
je tvoje láska jiná, Bože?
já tu Tvou lásku nechápu

proč jsi dal Krista do drápů
nám lidem

proč žiju dál jak pštros
a s klidem
Tvou milost lásku pošlapu

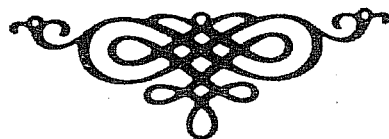
říkám si často
denně snad
že zůstat sám
a nemít rád
to nejhorší je ze všech ztrát

lépe se můžeš obejít
bez krásy, zdraví, chalup, chat
jen lásku nenech odejít
hlídej ji
bdi u jejích vrat

vždyť zůstat sám
a nemít rád
to nejhorší je ze všech ztrát

hřích není chřipka nebo rýma
co za týden se snadno vyléčí
hřích ten je jako rakovina
přichází tiše tajně bez křečí
nahlodá srdce vklouzne do řeči
a stále šeptá - vždyť jsi prima

ďábel je led a jde z něj zima
do tepla lásky chce mi vlézt
vyved' mne, Bože, z jeho cest
ať nezmrznu Ti před očima

Proudíme životem
jako turisté Pražským Hradem

každý chce do Zlaté uličky
a neví
že je
slepá

Daniela Sedláčková
O DUŠIČKÁCH
Praha 1993